

Raadsavond	16 mei 2022
Zaaknummer	46260
Portefeuillehouder	A. Heijstee-Bolt
Opstellers	W. Adam
Onderwerp	Verordening nadeelcompensatie Kaag en Braassem 2022

Beslispunten

De Verordening nadeelcompensatie Kaag en Braassem 2022 vast te stellen.

Wat willen we bereiken

Deze verordening is een uitvloeisel van nieuwe landelijke wetgeving op het gebied van nadeelcompensatierecht. De verordening beoogt om procedureel goed te regelen hoe een dergelijk nadeelcompensatieverzoek intern wordt afgehandeld door de gemeente. Deze procedure goed regelen brengt ook duidelijkheid met zich mee voor de burger.

Wat gaan we daarvoor doen

De inhoud en strekking van deze verordening dient op goede wijze aan de inwoners te worden gecommuniceerd zodat zij op de hoogte zijn van de mogelijkheid om een verzoek tot het toekennen van nadeelcompensatie in te dienen. Wat betreft de afhandeling van schadeclaims zijn bepaalde keuzes gemaakt die later in dit raadsvoorstel worden toegelicht: verzoeken worden zoveel mogelijk intern afgehandeld en alleen wanneer bepaalde expertise ontbreekt wordt advies bij een commissie ingewonnen, het legesbedrag voor een aanvraag bedraagt € 500 en er kan een voorschotbedrag van maximaal 50% van het uiteindelijk uit te keren bedrag worden verstrekt aan de aanvrager.

Inleiding

De overheid kan rechtmatig handelen en toch schade veroorzaken. Bijvoorbeeld door het treffen van een planologische maatregel, het verlenen van een vergunning of door een feitelijke handeling zoals het tijdelijk afsluiten van een openbare weg vanwege werkzaamheden. Denk aan een restauranthouder die enkele weken onbereikbaar is voor klanten omdat de gemeente werkzaamheden verricht aan de openbare weg. Het gaat dus om schade veroorzaakt door rechtmatige besluiten, en om schade veroorzaakt door rechtmatige feitelijke handelingen. Bij planschade gaat het om inkomensderving of vermindering van de waarde van een onroerende zaak als gevolg van een planologische maatregel. De gemeente Kaag en Braassem heeft op dit moment al een Procedureverordening tegemoetkoming planschade (hierna: Procedureverordening) die ziet op planologische schade veroorzaakt door de overheid. Het begrip planschade refereert aan schade ontstaan vanwege planologische maatregelen, meestal bestemmingsplannen. Het begrip 'bestemmingsplan' komt net zoals het begrip 'planschade' te vervallen wanneer de Omgevingswet in werking treedt. De huidige planschadeverordening blijft voorlopig bestaan voor het afhandelen van schadeverzoeken ontstaan tot vijf jaren na vaststelling van het laatste bestemmingsplan. Nadeelcompensatie onder de nieuwe verordening is de overkoepelende term voor zowel schade veroorzaakt door rechtmatige besluiten én feitelijke handelingen en is breder dan het begrip planschade, zoals bedoeld in artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening (komt te vervallen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet).

Binnenkort zullen twee nieuwe wettelijke regelingen in werking treden die (deels) over nadeelcompensatie gaan. Op 1 juli treedt titel 4.5 van de Awb in werking (met titel: nadeelcompensatie). En naar verwachting treedt op 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking. De voorlopig uitgestelde Omgevingswet doet niet af aan de noodzaak om nu alvast een gemeentelijke verordening nadeelcompensatie vast te stellen. De belangrijkste materiële regels staan namelijk in titel 4.5 van de Awb en deze wetgeving treedt wél in werking op korte termijn, namelijk op 1 juli 2022. De formele wetgever beoogt met inwerkingtreding van titel 4.5 van de Awb en afdeling 15.1 van de Omgevingswet een wettelijk kader te scheppen waarin duidelijk is aan de hand van welke criteria een verzoek tot nadeelcompensatie door bestuursorganen beoordeeld dient te worden. Titel 4.5 van de Awb is de algemene regel over nadeelcompensatie en afdeling 15.1 van de Omgevingswet is een aanvulling op deze algemene regel.

Deze verordening nadeelcompensatie regelt hoe er intern (procedureel) om wordt gegaan met nadeelcompensatieverzoeken door inwoners. De inhoud van deze procedure wordt later in dit voorstel nader toegelicht.

Onderbouwing

1.1 Titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht treedt in werking op 1 juli.

Zodra titel 4.5 van de Awb in werking treedt krijgt de gemeente te maken met de materiële nadeelcompensatieregels van deze titel. Hierbij kan gedacht worden aan een uitleg van wat een schadeveroorzakende gebeurtenis kan zijn en wanneer deze voor risico van de aanvrager blijft. Met deze verordening is de gemeente intern voorbereid op het in behandeling nemen van verzoeken om nadeelcompensatie en is het ook voor de inwoner duidelijk waaraan hij moet voldoen.

1.2 De Omgevingswet treedt binnenkort in werking.

Zodra de Omgevingswet in werking treedt krijgt de gemeente te maken met de nadeelcompensatieregeling in afdeling 15.1. Hieraan staan een aantal aanvullende voorwaarden en criteria voor het beoordelen van nadeelcompensatieverzoeken. Denk aan de actieve en passieve risicoaanvaarding en het normaal maatschappelijk risico. Met deze verordening is de gemeente voorbereid op en klaar voor het in behandeling nemen van verzoeken om nadeelcompensatie.

1.3 Keuzes voor gemeenten

De gemeente heeft bij de invulling van de verordening een aantal keuzes. In de navolgende paragrafen wordt nader ingegaan.

1.4 Er wordt een te heffen recht ingesteld

Wanneer een gemeente een recht wenst te heffen voor het in behandeling nemen van een schadeverzoek dient dit volgens artikel 4:128 Awb te gebeuren middels een gemeentelijke verordening. Het drempelbedrag (heffen van recht) is oorspronkelijk bedoeld om het lichtvaardig indienen van kansarme of kansloze aanvragen om nadeelcompensatie te voorkomen. Het bedrag wordt terugbetaald als de aanvraag leidt tot het uitbetalen of verlenen van compensatie. In de nieuwe verordening is het drempelbedrag € 500. Dit bedrag strekt tot dekken van de te maken kosten in de behandelfase van een nadeelcompensatieverzoek. Tevens dient dit bedrag ter voorkoming van kansarme verzoeken.

1.5. Adviescommissie alleen bij noodzaak

In de verordening (artikel 4.1) wordt vooropgesteld dat nadeelcompensatieverzoeken zoveel als mogelijk intern worden behandeld. Dit vanwege de efficiëntie en vanuit kostenbesparing. Alleen in het geval van noodzaak, bijvoorbeeld omdat het complexe materie betreft (denk aan de taxatie van onroerende zaken) wordt een vaste dan wel tijdelijke commissie ingesteld middels een aanwijfsbesluit (artikel 4.4) die adviseert over de te nemen beslissing op het nadeelcompensatieverzoek.

1.6. Het voorschotbedrag

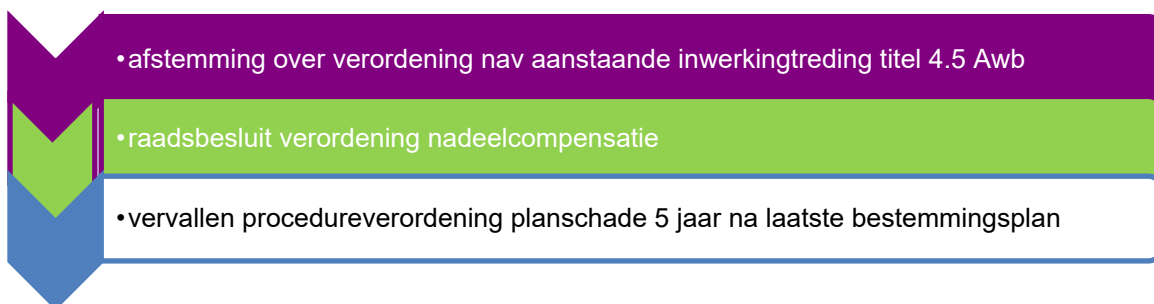
In artikel 7 van de verordening wordt de keuze aan gemeenten overgelaten om al dan niet een voorschotbedrag uit te keren tijdens de behandeling van een verzoek tot nadeelcompensatie. Er is gekozen voor een voorschot van maximaal 50% van het uiteindelijk bij een positief besluit uit te keren bedrag. Dit zodat de inwoner of ondernemer (denk aan het voorbeeld van de wegafsluiting nabij een restaurant) zijn rekeningen kan blijven betalen. Anderzijds wordt niet direct het gehele bedrag uitgekeerd omdat bij een negatief besluit het hele bedrag weer moet worden teruggevorderd.

Uitvoering

Kosten

Aan het voorstel tot vaststellen van de verordening door de raad zijn geen kosten verbonden. Ten aanzien van de behandeling van schadeverzoeken zijn weinig tot geen ambtelijke kosten verbonden. Dit heeft ermee te maken dat de nadeelcompensatieverzoeken hoofdzakelijk intern worden afgedaan en alleen bij noodzaak door een (externe) commissie. Wat betreft de frequentie van planschadeverzoeken gaat het om enkele verzoeken per jaar. De verwachting is niet dat deze nieuwe verordening maakt dat er een forse toename in het aantal nadeelcompensatieverzoeken zal zijn.

Participatie en tijdlijn

Risico's

Er bestaat een klein risico dat vanwege het bredere begrip 'nadeelcompensatie' in de plaats van enkel planschade het aantal schadeclaims zal toenemen. Dit is echter geen vermoeden dat gebaseerd is op feiten of een reële verwachting. Het te heffen recht voor de aanvrager zal eraan bijdragen dat inwoners kansarme nadeelcompensatieverzoeken achterwege zullen laten.

Regio

nvt

Duurzaamheid

Niet aan de orde.

Evaluatie

N.v.t.

Roelofarendsveen, 3 mei 2022

Burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem, de gemeentesecretaris R. van der Zijl	de burgemeester, A. Heijstee-Bolt
--	--------------------------------------

Bijlagen behorend bij het voorstel

Verordening nadeelcompensatie gemeente Kaag en Braassem 2022